

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2014 roku Sąd Rejonowy w Kutnie IV Wydział Pracy zabezpieczył roszczenie powoda E. S. przeciwko pozwanemu Spółdzielni (...) w Ł. o wynagrodzenie za czas choroby, odszkodowanie, ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i odsetki w sprawie IV P 34/14 poprzez zajęcie wierzytelności przysługującej pozwanemu w stosunku do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. na kwoty: 2.263,51zł netto z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2013 roku do dnia 15 kwietnia 2014 roku tytułem wynagrodzenia za czas choroby za lipiec 2013 roku; 13.500,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 29 stycznia 2014 roku do dnia 15 kwietnia 2014 roku tytułem odszkodowania w związku z rozwiązaniem umowy o pracę przez pracownika z powodu ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracodawcy; 7.760,81 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2014 roku do dnia 15 kwietnia 2014 roku tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy; 163,08 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 21 marca 2014 roku do dnia 15 kwietnia 2014 roku tytułem skapitalizowanych odsetek oraz 1.800,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. W pozostałym zaś zakresie wniosek oddalił.

W uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia Sąd Rejonowy - przywołując treść art. 730 k.p.c., art. 730¹§1 i 2 k.p.c., art. 736 § 1 i 3 k.p.c., art. 747 pkt 2 k.p.c. - stwierdził, że strona powodowa spełniła wszystkie wymogi niezbędne do udzielenia zabezpieczenia (poza możliwością zabezpieczenia roszczenia o zasiłek chorobowy, z uwagi na niewłaściwość sądu do jego rozpoznania). Sąd podniósł, że uprawdopodobnienie roszczenia nie oznacza jego udowodnienia albowiem okoliczność ta jest przesłanką merytorycznego rozpoznania sprawy. Z akt sprawy wynika, iż powód wzywał pozwanego do zapłaty, a pomimo tego był zobowiązany do złożenia niniejszego powództwa. Z akt sprawy wynika ponadto, iż powód był pracownikiem pozwanego, rozwiązał umowę o pracę bez wypowiedzenia z powodu ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków przez pracodawcę tj. braku wypłaty wynagrodzenia za czas choroby oraz zasiłku chorobowego (przekazanego według właściwości). Ze złożonego świadectwa pracy wynika, iż powód nie wykorzystał urlopu wypoczynkowego, jak również brak jest wzmianki o wypłacie ekwiwalentu za urlop. Do pracownika nie należy natomiast dowód braku wypłaty należnych świadczeń ze stosunku pracy. Zdaniem Sądu Rejonowego nie można zatem wykluczyć, iż powództwo może zostać uwzględnione łącznie z kosztami zastępstwa procesowego, którego stawka minimalna wynosi w niniejszej sprawie kwotę 1.800 zł. W związku z powyższym Sąd uznał, iż powód w wystarczającym stopniu do udzielenia zabezpieczenia, uprawdopodobnił istnienie roszczeń objętych pozwem, a ponadto nie musi wykazywać interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia co do wynagrodzenia za pracę (art. 753§1 k.p.c. w zw. z art. 753¹§1 pkt. 2 k.p.c.). Wskazany przepis należy odpowiednio stosować zarówno do wynagrodzenia za czas choroby, jak i ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Zdaniem Sądu meriti, co do roszczeń o odszkodowanie, jak również odsetki i koszty zastępstwa procesowego, powód wykazał natomiast interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia wskazując na trudną sytuację materialną pozwanego, brak regulacji zobowiązań, zamiar zbycia nieruchomości. Podane okoliczności rzeczywiście uzasadniają wniosek, iż brak zabezpieczenia spowodowałby utratę możliwości zaspokojenia się powoda lub znaczne utrudnienie w takim zaspokojeniu (art. 730¹§2 k.p.c.). Dochodzona pozwem kwota jest znaczna, co może sugerować problemy z zaspokojeniem roszczenia. Zdaniem Sądu brak zatem podstaw do twierdzenia, iż zastosowano środek uciążliwy dla zobowiązanego, gdyż uwzględnia on przede wszystkim słuszny interes powoda (art. 730¹§3 k.p.c.).

Zdaniem Sądu I instancji nie ma jednak podstaw do uwzględnienia wniosku o zabezpieczenie roszczenia co do zasiłku chorobowego, dochodzonego pierwotnie pozwem, albowiem tutejszy sąd nie jest właściwy do rozpoznania sprawy w tym zakresie i postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2014 roku przekazał sprawę według właściwości. Ponieważ Sąd nie jest właściwy do rozpoznania tego roszczenia, to nie ma również podstaw, aby zabezpieczał w tym zakresie roszczenie powoda. W tym zakresie wniosek Sąd Rejonowy uznał więc za bezzasadny.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył pełnomocnik pozwanego podnosząc, że nie zgadza się z zasadnością udzielonego zabezpieczenia ze względu na brak przesłanek do jego stosowania. Wskazanie sposobu zabezpieczenia

w sprawach dotyczących roszczeń pieniężnych polega na wymienieniu środka wskazanego w art. 747 i nast. k.p.c. Oczywistym jest, iż nie jest wykluczone wskazanie przez uprawnionego dwóch lub więcej sposobów zabezpieczenia w sposób alternatywny lub ewentualny. Wówczas Sąd, kierując się treścią art. 730¹ § 3 k.p.c., powinien zastosować taki sposób, który uprawnionemu zapewni należyłą ochronę, a jednocześnie nie obciąża obowiązanego ponad potrzebę (tak np. T. Ereciński: Kodeks Postępowania Cywilnego. Komentarz. LexisNexis Polska 2009; art. 736 k.p.c.). Już z brzmienia powołanego przepisu "Przy wyborze sposobu zabezpieczenia Sąd uwzględni..." wynika, że ustawodawca przewidział i dopuścił sytuację wyboru sposobu zabezpieczenia, przy zastosowaniu określonych przesłanek, sądowi. W przedmiotowym wypadku sąd jednocześnie zastosował wobec pozwanego dwa sposoby zabezpieczenia tego samego roszczenia a tym samym doprowadził do nadmiernego obciążenia majątku pozwanego co stoi w jawnej sprzeczności z treścią powołanego art. 730¹ § 3 k.p.c.

Skarżący zwrócił także uwagę, że przedmiotowe postanowienie nie zawiera uzasadnienia co do zastosowania tego sposobu zabezpieczenia. Kolejnym pytaniem na które trudno znaleźć odpowiedź jest kwestia wyboru przez sąd dwóch sposobów zabezpieczenia, zamiast jednego, które w sposób wystarczający mogłoby zabezpieczyć interesy powoda.

Mając powyższe na uwadze skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

W dniu 15 września 2014 roku pełnomocnik powoda złożył odpowiedź na zażalenie wnosząc o jego oddalenie i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje.

Zażalenie jako zasadne podlega uwzględnieniu.

Przepis art. 730 § 1 k.p.c. stanowi, że w każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny można żądać udzielenia zabezpieczenia. Zgodnie zaś z § 2 powołanego artykułu sąd może udzielić zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania lub w jego toku.

Z art. 730¹ k.p.c. wynika, iż udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia (§ 1). Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie (§ 2). Przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni interesy stron lub uczestników postępowania w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należyłą ochronę prawną, a obowiązanego nie obciążać ponad potrzebę (§ 3).

W świetle zaś art. 753 § 1 k.p.c. w zw. z art. 753¹ § 1 pkt 2 k.p.c. w sprawach dotyczących wynagrodzenia za pracę podstawą zabezpieczenia jest jedynie uprawdopodobnienie istnienia roszczenia.

Zauważyć należy, że wskazanie sposobu zabezpieczenia w sprawach dotyczących roszczeń pieniężnych polega na wymienieniu środka wskazanego w art. 747 i nast. k.p.c. Jak trafnie podniósł skarżący, nie jest wykluczone wskazanie przez uprawnionego dwóch lub więcej sposobów zabezpieczenia w sposób alternatywny lub ewentualny. Wówczas sąd, kierując się treścią art. 730¹ § 3 k.p.c., powinien zastosować taki sposób, który uprawnionemu zapewni należyłą ochronę, a jednocześnie nie obciąża obowiązanego ponad potrzebę (tak np. T. Ereciński: Kodeks Postępowania Cywilnego. Komentarz. LexisNexis Polska 2009; art. 736 k.p.c.). Już z brzmienia powołanego przepisu, który posługuje się zwrotem: „przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni...” wynika istotnie, że ustawodawca przewidział i dopuścił sytuację taką, jaka występuje w przedmiotowym stanie. Charakteryzuje się ona pozostawieniem sądowi wyboru sposobu zabezpieczenia, przy zastosowaniu określonych przesłanek. Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie także w uzasadnieniu postanowienia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 9 lutego 2012 roku wydanego w sprawie I ACz 196/12 (opubli. LEX nr 1115411) Zgodnie z tezą tego orzeczenia wskazanie sposobu

zabezpieczenia w sprawach dotyczących roszczeń pieniężnych polega na wymienieniu środka wskazanego w art. 747 i nast. k.p.c. Nie jest wykluczone wskazanie przez uprawnionego dwóch lub więcej sposobów zabezpieczenia w sposób alternatywny lub ewentualny. Wówczas sąd, kierując się treścią art. 730¹ § 3 k.p.c., powinien zastosować taki sposób, który uprawnionemu zapewni należyłą ochronę, a jednocześnie nie obciąża obowiązanego ponad potrzebę.

W przedmiotowej sprawie E. S. pozwem z dnia 24 marca 2014 roku wniósł o zasądzenie od pozwanego zaległego wynagrodzenia za czas choroby, zasiłku chorobowego, odszkodowania, ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, odsetek wraz z kosztami zastępstwa procesowego żądając jednocześnie zabezpieczenia roszczenia poprzez zajęcie wierzytelności pozwanego oraz obciążenie nieruchomości pozwanego hipoteką przymusową z uwagi na trudną sytuację finansową pozwanej spółki i brak płatności należności ze stosunku pracy. Sąd Rejonowy uwzględnił oba wskazane przez powoda sposoby zabezpieczenia wydając postanowienie o zabezpieczeniu powództwa poprzez zajęcie wierzytelności pozwanego oraz odrębne (choć w tej samej dacie postanowienie) postanowienie o zabezpieczeniu powództwa poprzez obciążenie nieruchomości pozwanego hipoteką przymusową. Tymczasem dokonując zabezpieczenia Sąd meriti winien kierować się zasadą, w myśl której uprawnionemu zapewnić trzeba należyłą ochronę, a jednocześnie obowiązanego nie obciążać ponad potrzebę. Zdaniem Sądu Okręgowego wystarczającym było obciążenie nieruchomości pozwanego hipoteką przymusową. Zastosowanie dodatkowo jeszcze drugiego sposobu zabezpieczenia roszczeń jest dla pozwanego zbyt dużym obciążeniem. Nie można pominąć okoliczności, że przedsiębiorcy nie można utrudnić czy wręcz pozbawić możliwości działania. W związku z tym dokonując wyboru zabezpieczenia Sąd winien kierować się nie tylko interesem uprawnionego, ale także mieć na baczności sytuację zobowiązanego. Zdaniem Sądu Okręgowego obciążenie zobowiązanego dodatkowym zabezpieczeniem w postaci zajęcia wierzytelności przysługującej pozwanemu było bezzasadne, jako prowadzące do nadmiernego obciążenia. Sąd Rejonowy – jak słusznie podniósł skarżący – nie uzasadnił w motywach pisemnych postanowienia jakimi kierował się okolicznościami stosując dwa sposoby zabezpieczenia jednocześnie.

Wobec powyższego brak więc było podstaw do wydania przez Sąd Rejonowy postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia roszczeń powoda także poprzez zajęcie wierzytelności przysługującej pozwanemu.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

Zgodnie z art. 108 § 1 k.p.c. sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji.

W świetle powyższego rozstrzygnięcie o kosztach następuje dopiero w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. Za niedopuszczalne uważa się orzekanie o kosztach procesu wcześniej, ponieważ rozstrzygnięcie o kosztach ma charakter akcesoryjny w stosunku do głównego przedmiotu postępowania. (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 2012-05-10, I ACz 708/12, LEX nr 1171393, postanowienie SN z 2012-04-04, I CZ 32/12 LEX nr 1170212).

Pojęcie postanowienia kończącego postępowanie w sprawie, obejmuje tylko orzeczenia kończące postępowanie, jako całość poddaną pod osąd. Postanowieniami takimi nie są orzeczenia mające za przedmiot kwestie wstępne, tj. kończące postępowania pomocnicze lub zamykające fragment bądź pewną fazę postępowania (postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 2012-04-19, I ACz 482/12, LEX nr 1171326).

Przez orzeczenie kończące postępowanie w sprawie w danej instancji należy rozumieć więc wyrok (postanowienie co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym) albo inne orzeczenia, które trwale zamykają drogę do wydania wyroku. Przyjmuje się także, że chodzi tutaj o orzeczenie całkowicie kończące sprawę w danej instancji, a zatem o wyrok końcowy lub postanowienie o umorzeniu postępowania w całości lub odrzuceniu pozwu w całości, ponieważ dopiero takie orzeczenie pozwala na prawidłowe ustalenie wyniku sprawy, który z kolei w myśl art. 98 § 1 k.p.c. stanowi co do zasady podstawę rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu. (por. postanowienie SN z 2012-04-12, II CZ 207/11, LEX nr 1228679). Brak zatem podstaw do orzekania o kosztach procesu na wcześniejszym etapie w orzeczeniach kończących sprawę w określonej części.

Sąd Okręgowy, orzekając co do prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu I instancji w zakresie zabezpieczenia roszczenia powoda E. S. przeciwko pozwanemu Spółdzielni (...) w Ł. o wynagrodzenie za czas choroby, odszkodowanie,

ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i odsetki, nie wydał orzeczenie, które trwale zamykałoby drogę do wydania wyroku, lecz jedynie rozstrzygnął o kwestii wpadkowej. Wobec powyższego, pomimo wniosku strony powodowej w tym zakresie, brak było podstaw do orzekania o kosztach związanych z postępowaniem zażaleniowym.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

Odpis postanowienia z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.